

Покращення доступу до послуг дошкільної освіти в умовах надзвичайних ситуацій та раннього відновлення в Україні

Проєкт UNICEF Ukraine реалізовує
ВГО «Асоціація працівників дошкільної освіти»
з квітня 2024 року по 31 серпня 2025 року

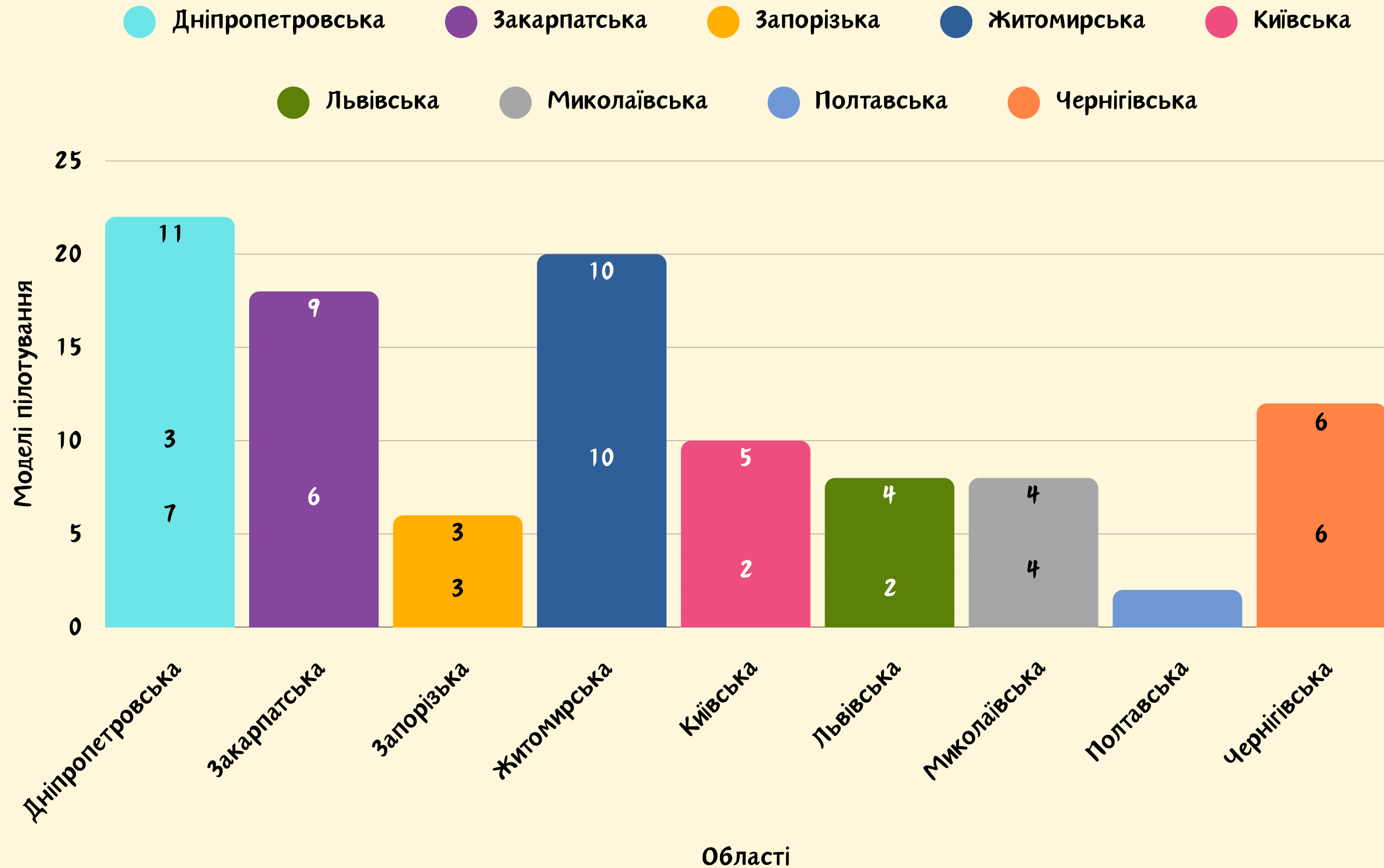
ПІЛОТУВАННЯ НОВИХ ТИПІВ ОРГАНІЗАЦІЇ

9 областей України

НОВІ ТИПИ ТА МОДЕЛІ

загалом по Україні

Всього:

- 15 дошкільних підрозділів/філій
- 3 мобільних садка
- 32 центри педагогічного партнерства
- 3 сімейних садка

Підходи у Київській області:

- 1 модель: 2 в 1

Підходи у Львівській області:

- 2 модель: 2 в 1

Підходи у Закарпатській області:

- 2 модель: 2 в 1

ПІЛОТУВАННЯ

в областях (по громадах) України

Область	Громада	Кількість локацій	Область	Громада	Кількість локацій
Дніпропетровська	• м.Кривий Ріг	10	Львівська	м.Львів	2
	• м.Дніпро	1		Моршинська	1
Запорізька	• м.Запоріжжя	3		Новороздільська	2
				Ходорівська	1
Полтавська	• м.Полтава	1		Київська	• м.Київ
Закарпатська	• Мукачевська	11	• Вишгородська		2
			• Димерська		1
			• Великодимерська		1
Миколаївська	• Баштанська	1	• Бучанська		2
	• Широколанівська	1	• Гостомель	1	
	• Новодмитрівська	1	Коростенська	2	
	• Первомайська	1	м.Житомир	8	
			Чернігівська	м.Чернігів	6

ПІДГОТОВЧА РОБОТА ДО ПІЛОТУВАННЯ

- Співпраця з громадами та визначення локацій
- Вивчення потреб громад
- Укладання договорів про співпрацю
- Закупівля меблів, обладнання, освітніх матеріалів
- Облаштування освітнього простору
- Робота з установчими документами

НАВЧАННЯ КЕРІВНИКІВ ТА ПЕДАГОГІВ

- Стартовий курс за Типовою програмою підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо різних типів організації освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти (автори: Косенчук О.Г., Тарнавська Н.П.) 30 год.

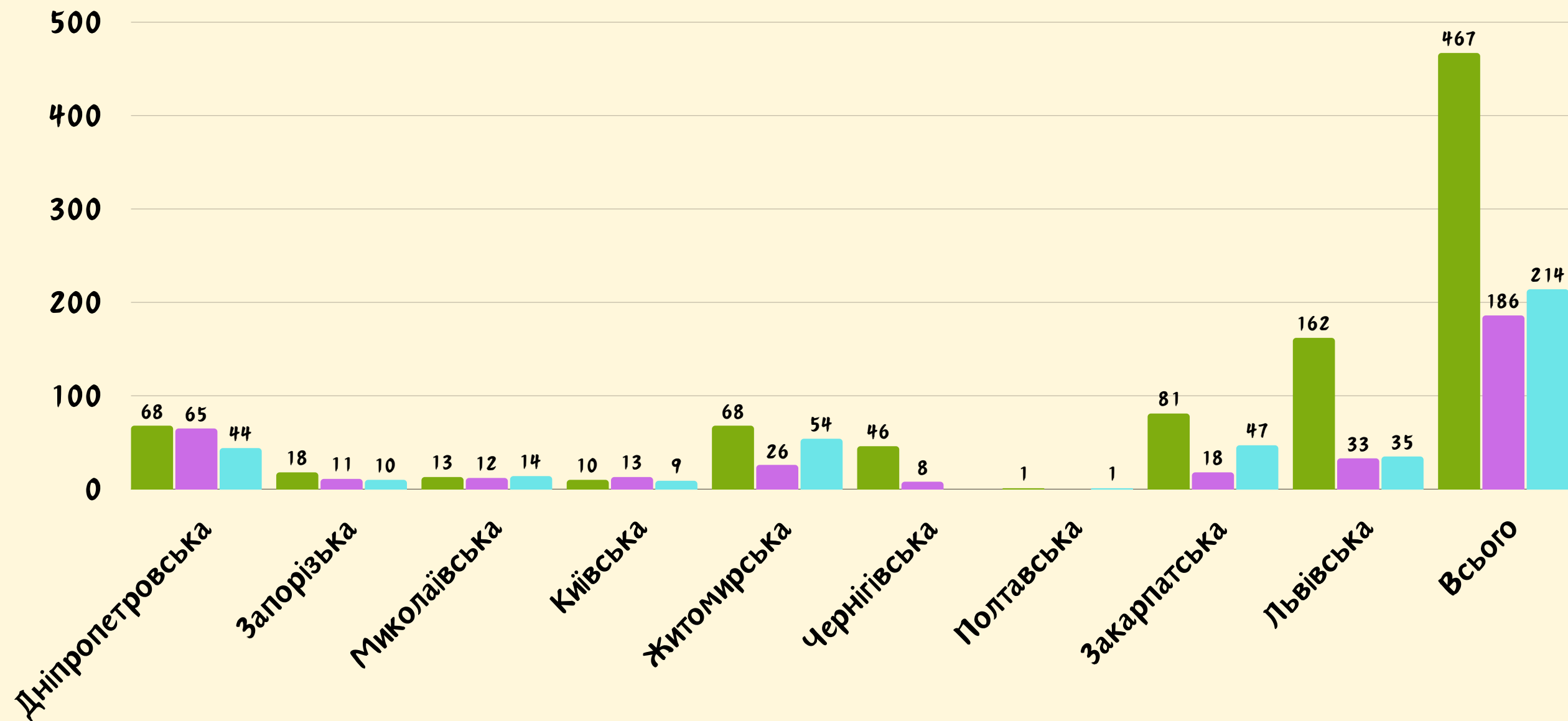
- Сприяння гендерній рівності та профілактика насильства в дитячому середовищі” розробленою в рамках проєкту (автори: Косенчук О.Г., Тарнавська Н.П.) 30 год

- Програма підвищення кваліфікації щодо психологічного супроводу та підтримки учасників та учасниць освітнього процесу в умовах кризи в Україні розробленою в рамках проєкту (автори: Косенчук О.Г., Тарнавська Н.П.) 30 год.

ОХОПЛЕННЯ НАВЧАННЯМ ПЕДАГОГІВ

● Стартовий ● Гендер ● ПЗПС

ОБЛАШТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Мультифункціональність

Варіативність

Доступність

Безпечність

Інклюзивність

Розвивальність

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ

**Центр педагогічного
партнерства на базі
Криворізької гімназії №29**

**Центр педагогічного
партнерства на базі
Криворізької гімназії №67**

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ

Мукачівський ЗДО №2

Мукачівський ЗДО №20

Мукачівський ЗДО №7

Мукачівський ЗДО №19

Мукачівський ЗДО №17

Мукачівський ЗДО №1

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ

ЦРД "Надія" ЗМР

Спеціальний ЗДО № 146
«Вербичка»

ЦРД "Веселка" ЗМР

ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

**ЦРД ЦПП №3
"Золотий ключик"**

**ЦРД ЦПП №2
"Сонечко"**

ЖЗДО ЦПП №46

ЖЗДО ЦПП №57

ЖЗДО ЦПП №55

ЖЗДО ЦПП №70

ЖСЦРД санаторного типу №41

ЖЗДО ЦПП №10

ЖЗДО ЦПП №73

ЖЗДО ЦПП №42

Львівська область

ЗДО "Струмок" с. Березина

**ЗДО (ясла-садок) "Сонечко"
комбінованого типу м. Моршин**

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Чернігівський ДНЗ №75

Чернігівський ДНЗ №23

Чернігівський ЦРД №22

Яке коротке питання я би поставила фахівцю, щодо фрази "типи організації освітньої діяльності", не забудьте поставити знак питання?

Навчить мене

Які?

Як організувати освітню діяльність в ЦПП

Навчить мене

Якими методичними рекомендаціями керуватися?

Яка документація треба ?

Яке з типів організації освітньої діяльності є найбільш ефективним на практиці?

Які вимоги і очікування від цього типу?

Яке з типів організації освітньої діяльності є найбільш ефективним на практиці?

Які вимоги і очікування від цього типу?

Як організувати та провести освітню діяльність?

Як краще розподіляти за типами?

Який позитивний образ виникає в моїй уяві коли я чую фразу "типи організації освітньої діяльності" ?

Досвід

Ого, а таке буває?

Творчість

Оновлення, позитивні зміни в дошкіллі

Зацікавленість

Спеціаліст

Фахівець

Зміни в дошкіллі. Покращення

Може виникати позитивний образ упорядкованого, творчого навчального процесу, де все чітко структуровано, але водночас є простір для різних форм роботи

Багатогранність кристалу, як єдиного цілого

Невміння працювати

Смайлик

Незнання

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

unicef для кожної дитини

ВГО «Асоціація працівників дошкільної освіти»

В межах проєкту Unicef Ukraine «Покращення доступу до послуг дошкільної освіти в умовах надзвичайних ситуацій та раннього відновлення в Україні, що реалізує ВГО «Асоціація працівників дошкільної освіти»

Усе про мене - маленький Я!

Центр педагогічного партнерства:

СТРУКТУРУВАННЯ ПРОГРАМИ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ВІКОМ 2-3 РОКІВ

ОЛЬГА КОСЕНЧУК, НАТАЛІЯ ТАРНАВСЬКА

програму для Центрів педагогічного партнерства "Усе про мене - маленький Я"

Асоціація працівників дошкільної освіти • 94 • 7 годин

Центри педагогічного партнерства України

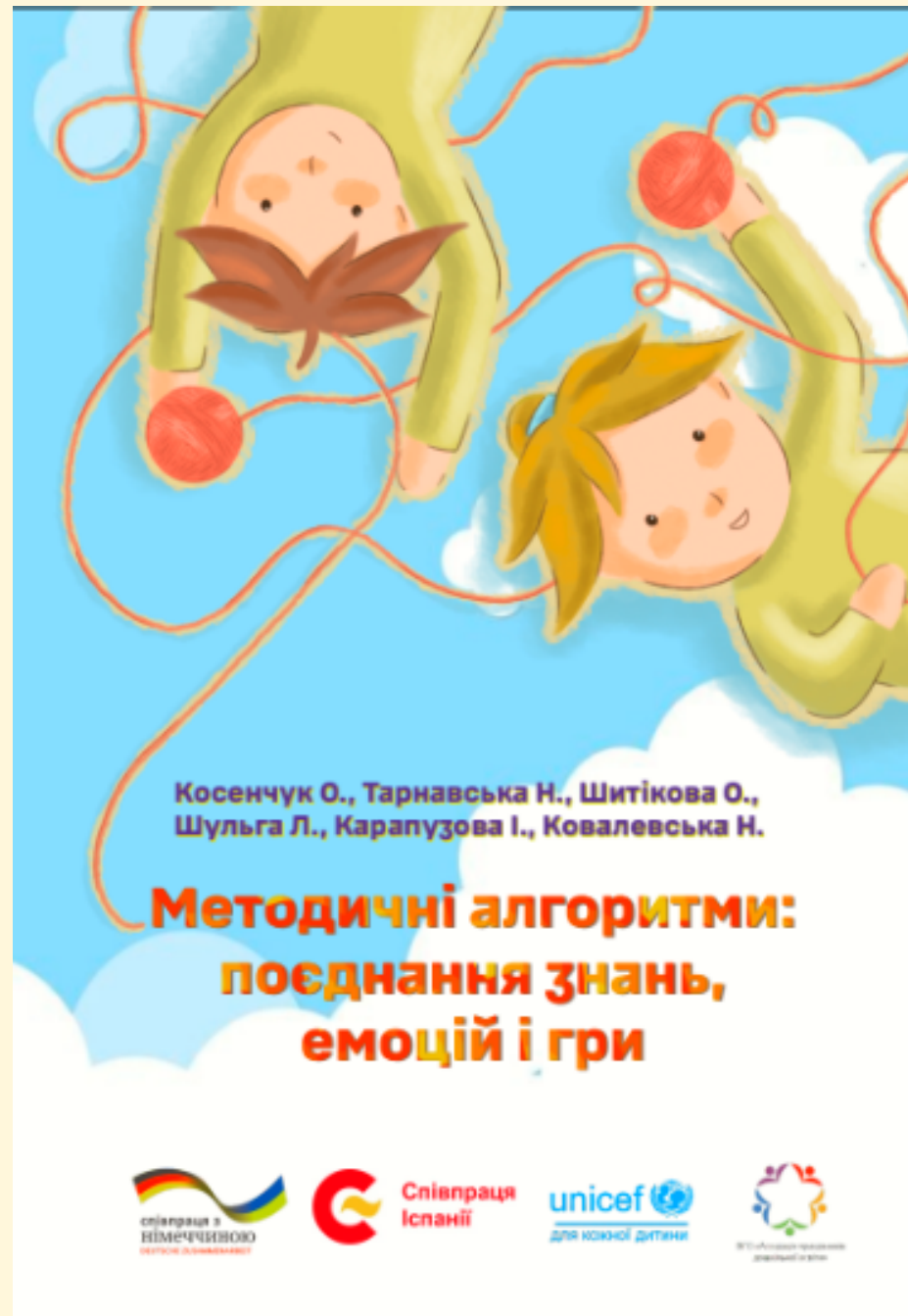
Шановні батьки, запрошуємо Вас поділитися своїми враженнями та висловити побажання щодо діяльності Центру педагогічного партнерства. Для нас важлива думка кожного!

Дніпропетровська область	Житомирська область	Закарпатська область	Запорізька область	Київська область
<p>Моя донька Софія, ходить в ЦПП, міста Кривий Ріг, дякую вам за таку можливість, дуже гарний підхід до дітей, багато іграшок, все необхідне для розвитку дітей, найкращі вихователі, кожного разу ми пожалували що туди пішли, дякую вам за вашу роботу, найкращі</p>	<p>упродовж усього періоду. Ми побачили простір, оснащений різноманітними іграми, роздатковими матеріалами та обладнанням для гарного навчання. Враження лише присмні: дитині подобається корисно проводити час, адаптуватися до садочка, колективу та вихователів разом з іншими дітками.</p> <p>Юлія Козловець Місяць тому Вітасмо! Відвідуємо центр педагогічного партнерства 2 «Сонечко» м. Олевськ Дитині 1.3 і ми дуже задоволені, що маємо змогу відвідувати такі заняття. Кімната облаштована всім необхідним, що потрібно на її шляху розвитку та пізнання світу. Дякуємо нашим вихователям та керівництву закладу за ретельний підхід до кожного заняття і присмну атмосферу!</p>	<p>Мій син Домінік нещодавно почав відвідувати ЦПП на базі дитячого садка №19 в м. Мукачево. Мені дуже подобається те, що з дітками працюють досвідчені фахівці, які вміють підібрати підхід до малечі. Під час різноманітних занять дітки опановують нові навички, адаптуються до колективу. Домінік із задоволенням відвідує заняття. Слід додати, що він став більш самостійним, подружився з іншими дітками. Особливо слід відзначити професіоналізм вихователів, які щодня пропонують нові ігри та завдання.</p>	<p>Наталія Місяць тому Ми відвідуємо ЦПП при садочку #146 "Вербичка" і мені, як мамі, і дитині цей садочок дуже подобається! Привітний персонал, логопед, музичний керівник, а особливо дитина полюбляє психолога Лілію Сергіївну та вихователя Ірину Анатоліївну. Кожного разу маємо цікаві розвиваючі заняття, ігри, які дуже подобаються моїй дитині.</p> <p>Катерина Парасочка Місяць тому Хочу щиро подякувати Центру педагогічного партнерства «Вербичка», дуже гарна ідея була створити групу для дітей від 1 року у форматі «разом з мамою», дитина себе почуває в безпеці, комфортно, цікаво. Дякую, за теплу атмосферу, турботу та професійний підхід до кожної дитини. Дитина із радістю</p>	<p>Шевченко Анна 2 місяці тому Дуже дякую за таку чудову можливість розвивати наших дітей, вчити чомусь новому та цікавому.</p> <p>Анастасія 2 місяці тому Все дуже гарно, дітки в захваті! Дякую що даєте таку можливість діткам</p> <p>Братанова Анжела 2 місяці тому Ходимо з донечкою (1,7) Дуже подобається. Дитина вчиться контактувати з дітками різного віку, як старшими, так і меншими. Чудова адаптація перед садочком.</p>

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Методичні алгоритми: Інтеграція знань, емоцій, гри: Методичний посібник для фахівців дошкільної освіти та батьків дітей дошкільного віку (частина перша) 2025р.

МЕТОДИЧНІ АЛГОРИТМИ: ПОЄДНАННЯ ЗНАТЬ, ЕМОЦІЙ І ГРИ
О. КОСЕНЧУК, Н. ТАРНАВСЬКА, О. ШИТКОВА, Л. ШУЛЬГА, І. КАРАПУЗОВА, Н. КОВАЛЕВСЬКА

ЗМІСТ	
I. ПЕРЕДМОВА	6
II. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ТА ВАЖЛИВІСТЬ ГНУЧКОГО РОЗПОРЯДКУ ДЕННОГО ДЛЯ ЇХНЬОГО УСПІШНОГО ЗРОСТАННЯ	13
III. ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК: ВЕЛИКА ТА ДРІБНА МОТОРИКА	19
ВЕЛИКА МОТОРИКА:	21
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ КОМПЛЕКСНОГО ФОРМУВАННЯ ОСНОВНИХ РУХІВ ТА РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ	21
ДРІБНА МОТОРИКА:	27
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ ДО РОЗВИТКУ ДРІБНОЇ МОТОРИКИ	27
IV. СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНИЙ РОЗВИТОК	29
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ, СПРЯМОВАНИЙ НА РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНИКА	30
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ, СПРЯМОВАНИЙ НА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	35
V. КОГНІТИВНИЙ РОЗВИТОК	41
1. МОВА ТА ГРАМОТНІСТЬ	41
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОНЕМАТИЧНОГО СЛУХУ, СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ ТА ГРАМАТИЧНО ПРАВИЛЬНОГО МОВЛЕННЯ	43
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ РОЗПОВІДАННЯ ТА ПЕРЕКАЗУВАННЯ З ЧІТКОЮ ПОСЛІДОВНІСТЮ ПОДІЙ	48
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЕЛЕМЕНТІВ ГРАМОТИ	52
2. ЕЛЕМЕНТАРНІ МАТЕМАТИЧНІ УЯВЛЕННЯ	58
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ З УТВОРЕННЯМ ЧИСЕЛ: «6», «7», «8», «9», «10», ПОРЯДКОВОЮ ТА КІЛЬКІСНОЮ ЛІЧБОЮ	60
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЦИФРАМИ: «6», «7», «8», «9», «10»	62
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ РІЗНИМИ ТИПАМИ ЗАДАЧ	65
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ОРІЄНТУВАННЯ НА АРКУШІ ПАПЕРУ	68
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ПЛАНОМ-СХЕМОЮ, ЛАБІРИНТОМ	72
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЧАСОМ	75
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ІЗ ПЛОЩИННИМИ ГЕОМЕТРИЧНИМИ ФІГУРАМИ	77
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ НАВЧАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ВИМІРЮВАННЯ СИПУЧИХ І РІДКИХ РЕЧОВИН, ЗА ДОПОМОГОЮ ОДНІСІ ЧИ БАГАТЬОХ МІР, А ТАКОЖ ЛІНІЙНИХ ВИМІРЮВАНЬ	80

4

МЕТОДИЧНІ АЛГОРИТМИ: ПОЄДНАННЯ ЗНАТЬ, ЕМОЦІЙ І ГРИ
О. КОСЕНЧУК, Н. ТАРНАВСЬКА, О. ШИТКОВА, Л. ШУЛЬГА, І. КАРАПУЗОВА, Н. КОВАЛЕВСЬКА

3. ПРИРОДА ТА ДОСЛІДЖЕННЯ	85
ПРИРОДНИЧІ УЯВЛЕННЯ ТА ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ	85
КРИТЕРІЙ ТА ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ	85
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОСЛИНАМИ	92
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ТВАРИНАМИ	97
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОБ'ЄКТАМИ ПРИРОДИ	102
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЯВИЩАМИ ПРИРОДИ	106
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З КОСМОСОМ	109
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГОДОШКІЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ФОРМУВАННЯ ОСНОВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	111
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	117
4. ГРА	119
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОРГАНІЗАЦІЇ СЮЖЕТНО-РОЛЬОВОЇ ГРИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	122
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕЖИСЕРСЬКОЇ ГРИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	125
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ГРИ	127
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОРГАНІЗАЦІЇ ГРИ – ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	129
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ	131
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОРГАНІЗАЦІЇ РУХЛИВОЇ ГРИ У СТАРШІЙ ГРУПІ	134
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНСТРУКТИВНО-БУДІВЕЛЬНОЇ ГРИ	136
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ ОРГАНІЗАЦІЇ НАСТІЛЬНО-ДРУКОВАНОЇ ГРИ	138
5. ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ (МИСТЕЦТВО)	139
ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ (МИСТЕЦТВО):	139
КРИТЕРІЙ ТА ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ	139
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬОГО СПРИЙМАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ ДО ОБРАЗОТВОРЕННЯ	145
МЕТОДИЧНИЙ АЛГОРИТМ АПЛІКУВАННЯ, ЛІПЛЕННЯ, КОНСТРУЮВАННЯ	150
ЛІТЕРАТУРА	154

5

Авторський колектив: Косенчук О., Тарнавська Н., Шитікова О., Шульга Л., Карапузова І. та Ковалевська Н.

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Парціальна програма "Дбаємо про емоції— мову серця" для дітей середнього дошкільного віку (автори: Ольга Косенчук, Наталія Тарнавська)

Парціальна програма "Дбаємо про емоції— мову серця" для дітей старшого дошкільного віку (автори: Ольга Косенчук, Наталія Тарнавська)

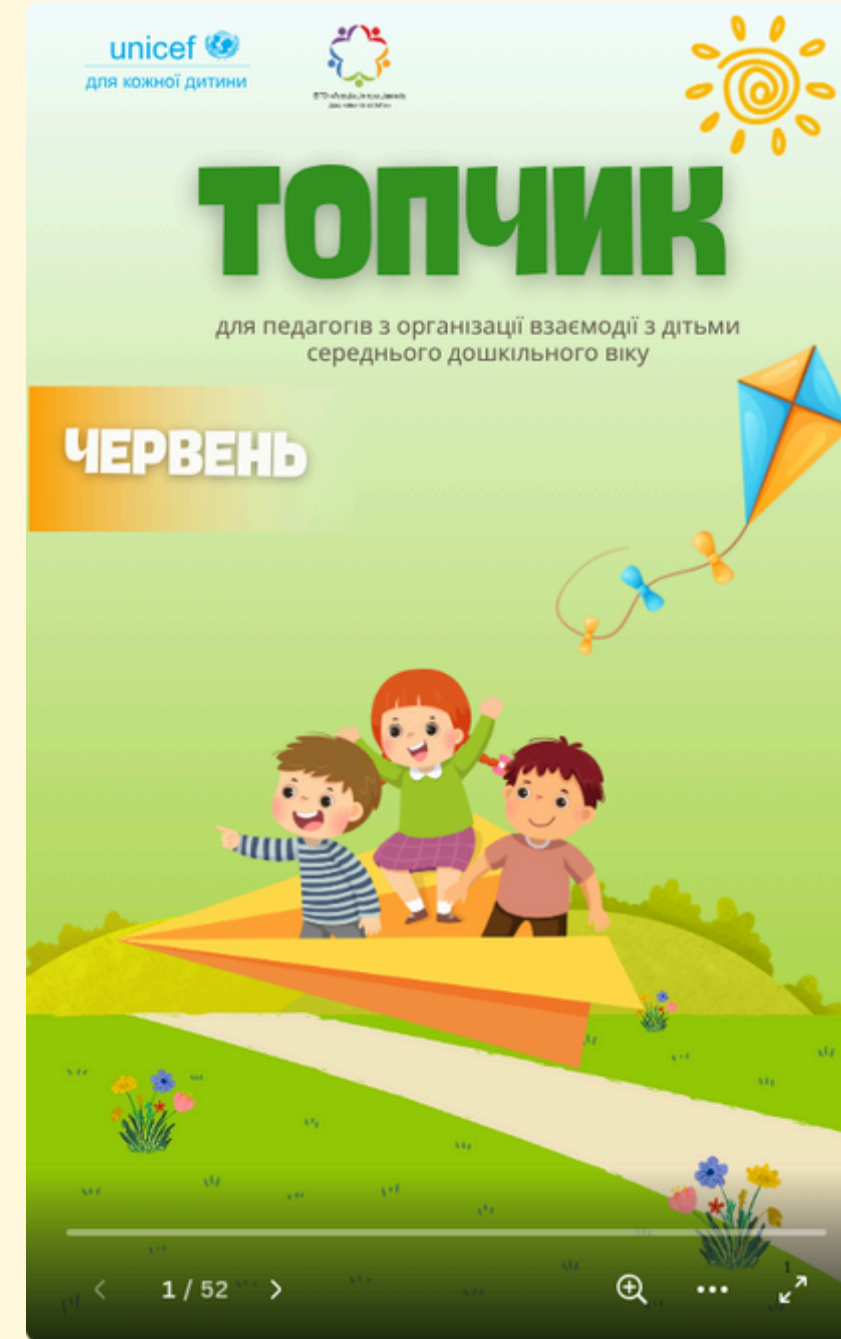

Посібник "Підтримуємо та зберігаємо психічне здоров'я" (автори: Ольга Косенчук, Наталія Тарнавська)

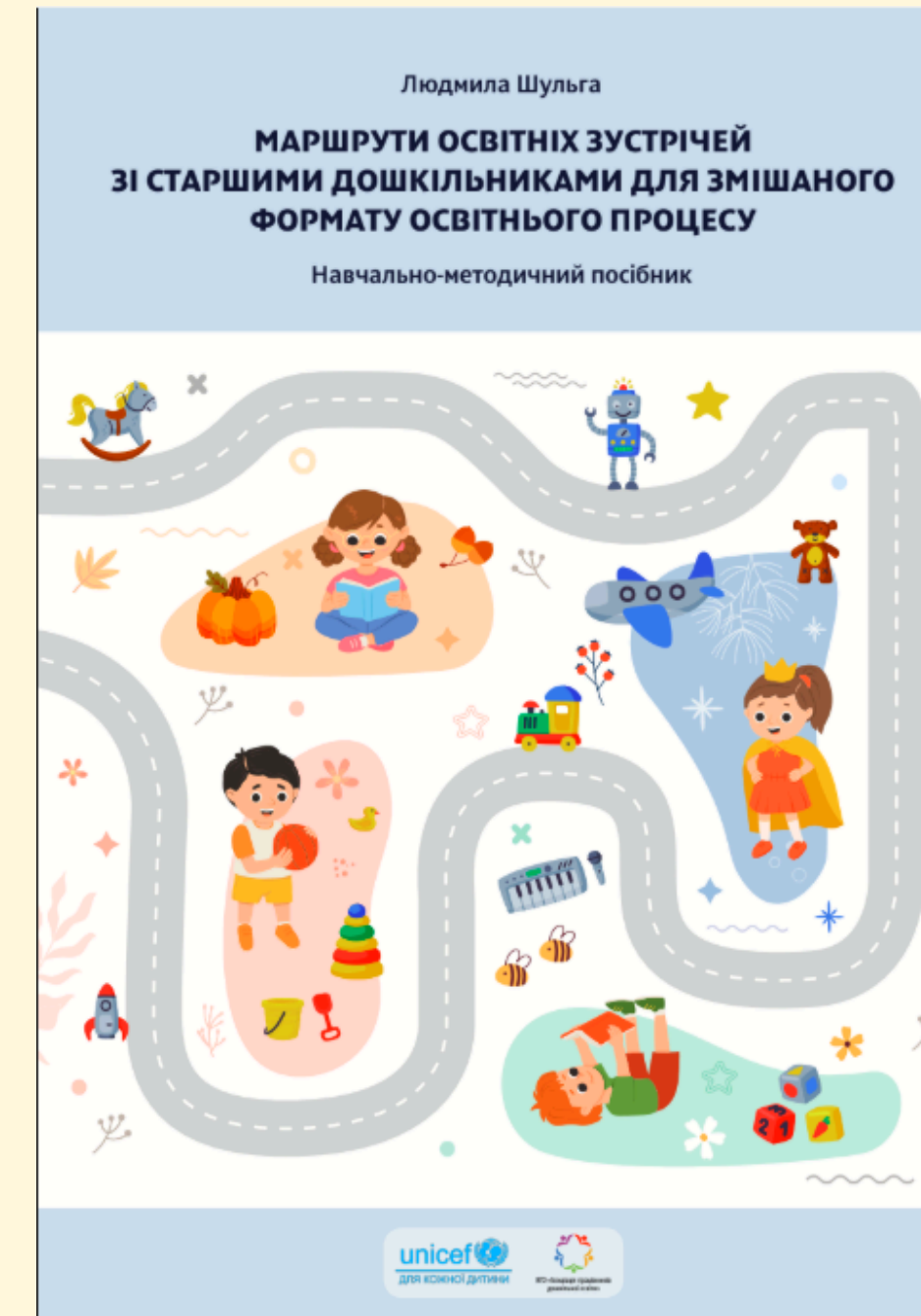
МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

молодший дошкільний вік

молодший та середній дошкільний вік

старший дошкільний вік

Автор Людмила Шульга

Види та порядок проведення багаторівневого моніторингу в рамках проєкту "Покращення доступу до послуг дошкільної освіти в умовах надзвичайних ситуацій та раннього відновлення в Україні"

БАГАТОРІВНЕВИЙ МОНІТОРИНГ

Назва	Моніторинг освітніх досягнень дитини	Організаційний моніторинг	Оцінювання якості освітнього простору за методикою ECERS-3
МЕТА	<ul style="list-style-type: none"> Визначити початковий рівень досягнень дитини у відповідних сферах, що дозволяє планувати й вносити корективи в діяльність педагогів відповідно до встановлених дитячих потреб для внесення необхідних коректив до «Маршрутизатора» та методів навчання. 	<ul style="list-style-type: none"> Здійснити аналіз організаційно-методичного компоненту та його ефективності у роботі з дітьми; надати підтримку та супровід педагогам та батькам для адаптації та реагування на освітні виклики потреби 	<ul style="list-style-type: none"> Оцінити якість освітнього простору за методикою ECERS-3 на репрезентативній вибірці для подальшої розробки компонентів та механізмів, що лежать в основі покращення доступу до освіти та її ефективності
ХТО ПРОВОДИТЬ	Вихователі	Регіональні координатори	Експерти ECERS-3
МЕТОДИ	<ul style="list-style-type: none"> спостереження; вивчення продуктів дитячої діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> спостереження; опитування; анкетування 	<ul style="list-style-type: none"> спостереження
СФЕРИ АНАЛІЗУ	<ul style="list-style-type: none"> розвиток емоційної сфери; розвиток соціальної взаємодії; розвиток когнітивної сфери; формування позитивної самооцінки; стійкість до стресу 	<ul style="list-style-type: none"> нормативно-правове забезпечення облаштування простору комунікація з батьками та вивчення запитів батьків робота педагога з дітьми методичний та психологічний супровід педагога 	<ul style="list-style-type: none"> простір та вмеблювання; практики особистого догляду; мовлення і грамотність; види навчально-пізнавальної діяльності; взаємодія; структурування програми

ПЛАНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**узагальнення напрацювань у
посібник з практичними кейсами
для громад, керівників та педагогів
закладів дошкільної освіти**

**поширення досвіду роботи пілотних
закладів дошкільної освіти**

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

**Вивчення міжнародного досвіду,
Університет Парма (Італія)**

Проект – унікальний, адже дав змогу надати дітям якісну дошкільну освіту, підтримати батьків.